

*Чекан Оксана Іванівна,
кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри теорії та
методики дошкільної освіти,
Січка Тетяна Степанівна,
магістр спеціальності «Дошкільна освіта»,
Мукачівський державний університет*

КОМП'ЮТЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ

На рубежі тисячоліть в Україні створюється нова система вищої освіти, зорієнтована на входження у світовий освітній простір. Цей процес супроводжується суттєвими змінами у педагогічній теорії та практиці навчально-виховного процесу ВНЗ. За словами В. Кременя, «на сьогодні недостатньо, щоб освіта відповідала вимогам сучасності, – вона має випереджати розвиток суспільства». Тому, як слушно зазначає вчений, «модернізуючи освіту, маємо по-новому відповісти на низку запитань: чого навчати, як учити, на чому вчити, скільки вчити...».

Відбувається заміна освітньої парадигми, пропонується новий зміст, інші підходи, інший педагогічний менталітет. За цих умов викладачеві необхідно орієнтуватись у широкому спектрі сучасних інноваційних технологій та ідей. Адже сьогодні бути педагогічно грамотним фахівцем неможливо без оволодіння комп'ютерними технологіями. Комп'ютерні технології навчання є потужним засобом, який приваблює своєю наочністю, зручністю в опрацюванні інформації, та безліччю можливостей для самостійної роботи, дистанційного навчання, вхід у найкращі бібліотеки світу, опрацювання літератури з найрізноманітнішої тематики. Таким чином, у сучасних умовах великого потоку інформації необхідна адаптація викладачів до всебічного, безперервного застосування комп'ютерно-орієнтованих завдань у процесі підготовки майбутніх фахівців.

Психолого-педагогічні засади використання комп'ютерно-орієнтованих завдань, зокрема, у вищій школі викладено в роботах В. Беспалько, Е. Белкіна, М. Бікбулатова, І. Бобко, Ю. Горвіца, К. Коліна В. Лаптева, М. Лапчина, В. Меськова, Е. Машбіца, В. Монахова, Е. Полат, В. Полонського, Е. Ськибіцкого, Б. Старіченко та інших учених.

Формування готовності майбутніх педагогів до професійної діяльності в контексті використання сучасних комп'ютерно-орієнтованих завдань досліджувалась у наукових працях Р. Гуріна, Л. Зоремба, А. Ліненко. Використання інформаційних технологій у навчальному процесі розглядали Ю.А.Єршов, Г. Звенигородский, Ю. Первин, М.Жалдак, Ю. Машбиць та інші.

На сьогодні проведено чимало наукових досліджень з вивчення впливу сучасних комп'ютерно-орієнтованих завдань на навчальний процес та пізнавальну активність вихованців (Т. Клименко, Л. Панченко, О. Християнінов, О. Ващук та інші). Результати цих досліджень засвідчують переваги поєднання традиційних методик навчання з новими інформаційними технологіями. Багатоаспектність сучасних технологій навчання відображається в тематиці фундаментальних наукових досліджень. Тенденції, динаміка розвитку навчальних технологій, чітко зорієнтовані на їх інтеграцію із комп'ютерними технологіями. Актуальні шляхи розвитку інформаційних технологій у напрямку їх комп'ютеризації, розкривають В. Грищенко і Б. Панышин у фундаментальному науковому дослідженні, спрямованому на вивчення перспектив освітніх систем. За визначенням В. Шолоховича, інформатизацією освіти (ІО) є «процес забезпечення сфери освіти теорією і практикою розробки й використання сучасних нових інформаційних технологій (НІТ), що зорієнтовані на реалізацію психолого-педагогічної мети навчання та виховання». В. Монахов, розробляючи концепцію створення навчальних інформаційних

технологій ототожнює їх із «технологічним процесом навчання за допомогою комп'ютера».

Як підкреслює Н. Вовковінська, в сучасних умовах інноваційного розвитку суспільства головним в організації освітньої діяльності є соціальна орієнтація на індивідуалізацію навчання, а також потреби студентів у творчій самореалізації за допомогою комп'ютерно-орієнтованих завдань. На думку Д. Швець, щоб ефективно використовувати комп'ютер у професійній діяльності «необхідне дотримання певних умов, а саме: професійна готовність педагога до використання комп'ютерно-орієнтованих завдань, наявність якісного і технічного програмного забезпечення, розуміння цієї проблеми і підтримка ВНЗ».

Крім того, потрібно визначити головну мету і стратегічні напрями розв'язання цієї проблеми. Комп'ютер учений розглядає як потужний дидактичний засіб, який стимулює вихованців до активної праці, підвищує їхній інтерес до навчання, сприяє кращому засвоєнню матеріалу і підвищує ефективність навчання. Поряд із цим існують певні проблеми: потрібно створити навчальну дидактичну базу, розробити навчальні комп'ютерні програми, створити програмне забезпечення, яке враховувало б закономірності та рівні розвитку».

За М. Жалдаком, використання нової інформаційної технології дає можливість значно підвищити ефективність інформації, що циркулює у навчально-виховному процесі за рахунок її своєчасності, корисності, доцільного дозування, доступності (зрозумілості), мінімізації шуму, оперативного зв'язку джерела навчальної інформації і студента, адаптації темпу подання навчальної інформації до швидкості її засвоєння, врахування індивідуальних особливостей студентів, ефективного зв'язку індивідуальної і колективної діяльності, методів і засобів навчання, організації навчального процесу.

Впровадження засобів інформатизації в навчальний процес дає можливість підвищити ефективність навчання шляхом інтенсифікації та диференціації навчання. На думку вчених (В. Лозова, Г. Троцько) існують два основні напрями інформатизації: вивчення комп'ютера як електронної обчислювальної машини (ЕОМ), щоб забезпечити комп'ютерну грамотність вихованців; оволодіння засобами застосування комп'ютера у навчальній діяльності, тобто технологією комп'ютерного навчання, що включає розробки навчальних програм (НП). Інтенсивне входження комп'ютерно-орієнтованих завдань у навчальний процес призвело до виокремлення їх в окрему педагогічну структуру – нові інформаційні технології навчання (НІТН).

А. Піскунов, досліджуючи їх структуру в системі професійної підготовки педагогів, називає засоби і методи НІТН, які розподіляються на: апаратні, програмно-методичні та навчально-методичні.

Важливість застосування комп'ютерно-орієнтованих завдань у навчанні полягає також у тому, що вони вносять у заняття новизну, яка за своїм змістом і формою викладу дає можливість опрацювати за короткий час великий за обсягом матеріал, а також по-новому його з'ясувати, викликати інтерес, поглибити здобуті знання. Педагогічні методики із використанням комп'ютерно-орієнтованих завдань позбавляють студентів від необхідності виконання однотипних завдань і дають можливість займатися питаннями, які потребують творчого підходу, що підвищує ефективність навчального процесу.

Незважаючи на можливості комп'ютерно-орієнтованих завдань, на нашу думку, необхідно розглядати їх не як заміну традиційних методів навчання, а як доповнення до них. Так, О. Пехота виділяє основні педагогічні завдання НІТ навчання: інтенсифікація всіх рівнів навчально-виховного процесу, підвищення його ефективності та якості; побудова відкритої системи освіти, що забезпечує кожній дитині і дорослому власну траєкторію самоосвіти; системна інтеграція предметних галузей знань; розвиток творчого потенціалу вихованця; розвиток умінь експериментально-дослідницької діяльності та культури навчальної діяльності; формування інформаційної культури; реалізація соціального замовлення, зумовленого інформатизацією сучасного суспільства (підготовка фахівців у галузі інформатики та обчислювальної техніки).

Отже, ми вважаємо, що використання комп'ютерно-орієнтованих завдань у ВНЗ може

бути виправдано лише в тому випадку, якщо весь їх величезний потенціал може бути максимально ефективно використаний у практиці навчання. Нові інформаційні технології (НІТ) пропонують розширення (не заміну) розумових, інтелектуальних можливостей людини на основі оволодіння інформацією і перетворення її в знання. При цьому змінюється стиль мислення, способи спілкування, оцінки довколишніх і самооцінки.

УДК 378:37.011.3-051:004

*Чекан Оксана Іванівна,
кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри теорії та
методики дошкільної освіти,
Фізер Анастасія Андріївна,
магістр спеціальності «Дошкільна освіта»,
Мукачівський державний університет*

СТАН ДОСЛІДЖЕНОСТІ ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ЗАСТОСУВАННЯ КОМП'ЮТЕРНО-ОРІЄНТОВАНИХ ЗАВДАНЬ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Підготовці педагогічних кадрів, якості професійної підготовки майбутніх вихователів у вищих навчальних закладах у різні періоди розвитку суспільства завжди приділялася неабияка увага. У Національній доктрині розвитку освіти України зазначено, що підготовка педагогічних працівників є необхідною умовою модернізації освіти.

Закон України „Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки” визначає, що одним із головних пріоритетів України є прагнення побудувати орієнтоване на інтереси людей, відкрите для всіх і спрямоване на розвиток інформаційне суспільство, в якому кожен міг би створювати і накопичувати інформацію та знання, мати до них вільний доступ, користуватися й обмінюватися ними, щоб надати можливість кожній людині повною мірою реалізувати свій потенціал, сприяючи суспільному й особистому розвитку та підвищуючи якість життя.

Основним завданням вищих педагогічних навчальних закладів, є підготовка високоякісних спеціалістів, фаховий рівень яких відповідав би вимогам інформаційного суспільства. Професія вихователя вимагає високої спеціальної майстерності, що базується на міцних знаннях, творчому підході до виконання своїх обов'язків. В умовах розбудови національної системи освіти, актуальним є виховання високоосвіченої, активної особистості, здатної висувати нові ідеї, мобільно реагувати на швидкі зміни соціальної ситуації. Від активної діяльності людини значною мірою залежить розвиток нашого суспільства. Важливою рисою сучасної освіти є спрямування її на підготовку спеціалістів, здатних адаптуватися в різних умовах, сприймати та засвоювати ті зміни, що відбуваються в інформаційному суспільстві.

У „Концепції інформатизації освіти” визначено основні напрями інформатизації, серед яких: поширення комп'ютерної грамотності; використання НІТ у професійній освіті; вплив НІТ на перебудову змісту освіти; вплив НІТ на розвиток методів навчання; використання ЕОМ як засобу праці; використання НІТ у навчанні осіб із спеціальними потребами; застосування ЕОМ для покращення дозвілля вихованців; використання ЕОМ в управлінні освітою.

Отже, реформування освітньої системи України, в першу чергу, потребує її інформатизації. За визначенням В. Шолоховича „Інформатизація – це комплекс заходів, пов'язаних з насиченням освітньої системи інформаційними технологіями й інформаційною продукцією; методологія і стратегія досконалого відбору змісту, методів і організаційних форм навчання, орієнтованих на розвиток особистості тих, кого навчають, їхнього

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>